

V Bruseli 19. 7. 2022
COM(2022) 359 final

2022/0226 (NLE)

Návrh

NARIADENIE RADY,

**ktorým sa mení príloha I k nariadeniu (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej
nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Účelom pripojeného návrhu nariadenia je dočasné pozastavenie ciel podľa Spoločného colného sadzobníka, uvedených v článku 56 ods. 2 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 952/2013, uložených na tovar používaný na výrobu dusíkatých hnojív, ktorý je v súčasnosti zatriedený v kombinovanej nomenklatúre (KN) do podpoložiek 2814 10 a 3102 10.

Trh Európskej únie (EÚ) s určitými vstupmi pre dusíkaté hnojivá značne závisí od dovozu z tretích krajín. V roku 2021 EÚ doviezla 2,9 milióna ton amoniaku a 4,7 milióna ton močoviny na výrobu dusíkatých hnojív. Ceny týchto výrobkov sa v roku 2021 výrazne zvýšili a po invázii Ruska na Ukrajinu vzrástli ešte viac.

S cieľom zmierniť náklady pre výrobcov hnojív z EÚ, a tým znížiť náklady pre poľnohospodárov v EÚ a prispieť tak k primeranému zásobovaniu potravinami vyrobenými v EÚ, je vhodné prijať dočasné opatrenia na liberalizáciu obchodu predložené v tomto návrhu. Pre zvýšenie stability zásobovania je takisto vhodné rozšíriť geografický rozsah nepreferenčného pôvodu, ktorý sa v súčasnosti sústreďuje na Rusko, aby zahŕňal aj iné krajiny. Reálne, a najmä v čase nedostatku dusíkatých hnojív na medzinárodných trhoch, platí, že existencia ciel na dovoz medzivstupov do EÚ (ako je amoniak a močovina) odrádza od dodávok na trh EÚ v porovnaní s inými svetovými trhmi, ktoré takéto dovozné clá nemajú. Keďže obchodovaný tovar z tejto kategórie predstavujú predovšetkým komodity, tento rozdiel v colných sadzbách bráni snahám o diverzifikáciu dovozu do EÚ.

Komisia okrem toho vo svojom oznámení Európskemu parlamentu a Rade z 23. marca 2022 s názvom „Zaistenie potravinovej bezpečnosti a posilnenie odolnosti potravinových systémov“ konštatuje, že na komoditných trhoch sa už pred inváziou Ruska na Ukrajinu prejavil výrazný nárast cien, ktorý poľnohospodárske trhy pociťovali zvyšovaním nákladov na energiu a hnojivá a následným nárastom cien poľnohospodárskych výrobkov. Invázia na Ukrajinu a celosvetové zvyšovanie cien komodít navodili ešte vyšší nárast cien na trhoch s poľnohospodárskymi výrobkami a odhalili zraniteľnosť potravinového systému Únie, ktorý sčasti závisí od dovozu hnojív. Komisia zdôrazňuje, že náklady na minerálne hnojivá a ich dostupnosť musia byť z krátkodobého hľadiska prioritou, a to až do prechodu na používanie udržateľných typov hnojív alebo metód hnojenia. Odvetvie hnojív v EÚ musí mať počas tohto obdobia zabezpečený prístup k potrebnému dovozu vrátane vstupov na výrobu hnojív v samotnej EÚ.

Z troch hlavných typov hnojív, ktoré poľnohospodári používajú, práve hnojivo na báze dusíka podlieha clám podľa Spoločného colného sadzobníka, ktoré sa uplatňujú na medzivstupy kľúčové pre jeho výrobu, na rozdiel od uhličitanu draselného a fosforu, ktorých kľúčové vstupy už podliehajú nulovej colnej sadzbe podľa Spoločného colného sadzobníka. Hnojivo na báze dusíka je takisto najbežnejšie používaným typom hnojiva v EÚ, ale aj hnojivom s najväčším nárastom ceny od roku 2021. Navrhované opatrenia sa preto zameriavajú na vstupy pre hnojivá na báze dusíka.

• Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky

Hlavnými dodávateľmi tohto tovaru na trh EÚ sú v súčasnosti tretie krajiny, ktoré využívajú bezcolný preferenčný prístup na trh Únie na základe dohôd o voľnom obchode. Napriek tomu EÚ vo veľkom dováža vstupy pre dusíkaté hnojivá, ktoré majú pôvod v krajinách, na ktoré sa

vzťahuje Spoločný colný sadzobník, pričom colné sadzby sa v súčasnosti pohybujú od 5,5 do 6,5 %. V záujme zvýšenia stability dodávok je vhodné dočasne rozšíriť geografický rozsah dodávateľských krajín nad rámec krajín, ktoré využívajú dohodu o voľnom obchode, keďže dodávky v súčasnosti zabezpečuje relatívne malý počet preferenčných dodávateľov. Na rozdiel od prístupu na základe preferenčných obchodných dohôd sú však navrhované opatrenia na pozastavenie ciel podľa tohto návrhu len dočasné.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Cieľom opatrení na liberalizáciu obchodu, ktoré sú obsiahnuté v tomto návrhu, je zabezpečiť, aby sa dočasné pozastavenie ciel podľa Spoločného colného sadzobníka Únie uskutočnilo v kontexte zásad a cieľov vonkajšej činnosti Únie stanovených v článku 21 ZFEÚ a aby rôzne oblasti vonkajšej činnosti Únie, ako aj jej vonkajšia činnosť a iné politiky Únie boli navzájom konzistentné. Zo zníženia cla je preto vhodné vylúčiť výrobky s pôvodom v Rusku a Bielorusku v súlade s reštriktívnymi opatreniami, ktoré Únia prijala voči týmto krajinám po agresii Ruska voči Ukrajine.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Právnym základom tohto návrhu nariadenia je článok 31 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“).

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Zásada subsidiarity sa neuplatňuje, pretože návrh patrí do výlučnej právomoci Únie.

- **Proporcionalita**

Návrh je v súlade so zásadou proporcionality, keďže vyvažuje obchodný záujem hospodárskych subjektov (výrobcov dusíkatých hnojív a spotrebiteľov). V návrhu sa predpokladá pozastavenie ciel podľa Spoločného colného sadzobníka len pre colné položky týkajúce sa vstupov pre hnojivá, v prípade ktorých je EÚ najviac závislá od dovozu a pri ktorých došlo k najextrémnejšiemu zvýšeniu cien. Pozastavenie sa navyše bude uplatňovať len dočasne. Pozastavenie neobmedzuje nikoho základné práva; naopak, dočasne ruší povinnosť platiť clo.

- **Výber nástroja**

Tento návrh je v súlade s článkom 207 ods. 2 ZFEÚ, v ktorom sa stanovujú opatrenia spoločnej obchodnej politiky. Na základe článku 31 ZFEÚ clá Spoločného colného sadzobníka určuje Rada kvalifikovanou väčšinou na základe návrhu Komisie.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Neuplatňuje sa.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Neuplatňuje sa.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Neuplatňuje sa.

- **Posúdenie vplyvu**

Vzhľadom na výrazné a náhle zvýšenie cien vstupov vo výrobe dusíkatých hnojív, ktoré ešte zhoršila núdzová situácia, ktorú na trhu hnojív vyvolala invázia Ruska – druhého najväčšieho dodávateľa dusíkatých hnojív do EÚ – na Ukrajinu, je dôležité, aby toto nariadenie nadobudlo účinnosť čo najskôr s cieľom podporiť diverzifikáciu dodávok vstupov potrebných na výrobu hnojív a zníženie výrobných nákladov pred blížiacou sa výsadbovou/výsevnou sezónou na jeseň 2022. V súvislosti s predmetným opatrením sa preto posúdenie vplyvu nevykonalo. Očakáva sa však, že navrhované opatrenie zmení profil dodávateľov vstupov pre dusíkaté hnojivá do EÚ a diverzifikácia pomôže odkloniť sa od Ruska.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Toto opatrenie nevedie k zvýšeniu regulačnej záťaže spoločností.

- **Základné práva**

Neuplatňuje sa.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Tento návrh nemá finančný vplyv na výdavky, ale má finančný vplyv na príjmy. Clá nevybrané v dôsledku pozastavenia budú predstavovať približne 15 mil. EUR ročne, ak sa opatrenie bude uplatňovať počas celého roka. Opatrenie má trvať o niečo dlhšie ako dva roky, a to do konca roka 2024.

Negatívny vplyv na tradičné vlastné zdroje rozpočtu predstavuje 11,25 mil. EUR (t. j. 75 % celkovej sumy). Podrobnejšie údaje o vplyve tohto návrhu na rozpočet sa uvádzajú v legislatívnom finančnom výkaze.

Strata príjmov plynúcich do tradičných vlastných zdrojov sa vyrovná príspevkami členských štátov do vlastného zdroja založeného na hrubom národnom dôchodku (HND).

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Online výkazy o vývoji dovozu vstupov pre dusíkaté hnojivá do EÚ je k dispozícii na osobitných webových sídlach Európskej komisie (Eurostat).

- **Vysvetľujúce dokumenty (v prípade smerníc)**

Neuplatňuje sa.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Vzhľadom na mimoriadnu situáciu na trhu Únie s hnojivami je cieľom opatrenia zvýšiť obchodné toky a podporiť diverzifikáciu, pokiaľ ide o dovoz vstupov na výrobu hnojív na báze dusíka, a to dočasným pozastavením dovozných ciel uplatňovaných na tieto výrobky.

Návrh

NARIADENIE RADY,**ktorým sa mení príloha I k nariadeniu (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 31,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Trh Európskej únie (EÚ) s určitými vstupmi pre dusíkaté hnojivá značne závisí od dovozu z tretích krajín. V roku 2021 EÚ doviezla 2,9 milióna ton amoniaku a 4,7 milióna ton močoviny na výrobu dusíkatých hnojív. Ceny týchto výrobkov sa v roku 2021 výrazne zvýšili a v aktuálnom roku vzrástli ešte viac.
- (2) V súčasnosti sa značná časť týchto vstupov pre dusíkaté hnojivá dováža do Únie z tretích krajín, ktoré využívajú preferenčný prístup na trh Únie, takže tento dovoz je od cla oslobodený. Napriek tomu EÚ vo veľkom dováža vstupy pre dusíkaté hnojivá, ktoré majú pôvod v krajinách, na ktoré sa vzťahuje Spoločný colný sadzobník, pričom colné sadzby sa v súčasnosti pohybujú od 5,5 do 6,5 %.
- (3) Komisia vo svojom oznámení Európskemu parlamentu a Rade z 23. marca 2022 s názvom „Zaistenie potravinovej bezpečnosti a posilnenie odolnosti potravinových systémov“ konštatuje, že na komoditných trhoch sa už pred inváziou Ruska na Ukrajinu prejavil výrazný nárast cien, ktorý poľnohospodárske trhy pociťovali zvyšovaním nákladov na energie a hnojivá a následným nárastom cien poľnohospodárskych výrobkov. Komisia si všíma, že invázia na Ukrajinu a celosvetové prudké zdražovanie komodít navodili ešte vyšší nárast cien na trhoch s poľnohospodárskymi výrobkami a odhalili zraniteľnosť potravinového systému Únie, ktorý sčasti závisí od dovozu hnojív. Zvyšujú sa tým aj náklady výrobcov a ovplyvňuje to cenu potravín, čo vyvoláva obavy, pokiaľ ide o kúpnu silu spotrebiteľov a príjmy poľnohospodárov z EÚ.
- (4) Komisia zdôrazňuje, že náklady na minerálne hnojivá a ich dostupnosť musia byť z krátkodobého hľadiska prioritou, a to až do prechodu na používanie udržateľných typov hnojív alebo metód hnojenia. Odvetvie hnojív v EÚ musí mať počas tohto obdobia zabezpečený prístup k potrebnému dovozu vrátane vstupov na výrobu hnojív v samotnej EÚ. V oznámení sa tiež zdôrazňuje, že ceny hnojív a dodávky pre poľnohospodárov sa budú monitorovať, aby nedošlo k ohrozeniu budúcej úrody v EÚ.
- (5) Vzhľadom na uvedené skutočnosti je vhodné prijať opatrenia na zníženie nákladov, ktorým čelia výrobcovia hnojív v EÚ pri dovoze vstupov potrebných na výrobu dusíkatých hnojív.
- (6) V čase nedostatku dusíkatých hnojív na medzinárodných trhoch navyše platí, že clá na dovoz medzivstupov do EÚ (ako je amoniak a močovina) odrádzajú od dodávok na trh

EÚ v porovnaní s inými svetovými trhmi, ktoré dovozné clá nemajú. Tento rozdiel v colných sadzbách tiež bráni snahám o diverzifikáciu dovozu do EÚ.

- (7) Je preto vhodné dočasne pozastaviť clá podľa Spoločného colného sadzobníka uvedené v článku 56 ods. 2 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 952/2013 na určité vstupy pre dusíkaté hnojivá. Toto dočasné opatrenie sa uplatňuje na obdobie, počas ktorého sa predpokladá pretrvávajúce narušenie cien na trhoch s energiou a dusíkatými hnojivami, ktoré by malo trvať do konca roka 2024.
- (8) Únia má zároveň v súlade s článkom 21 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii zabezpečiť vzájomný súlad medzi rôznymi oblasťami svojej vonkajšej činnosti, ako aj medzi svojou vonkajšou činnosťou a ostatnými politikami Únie.
- (9) Situácia vo vzťahoch medzi Úniou a Ruskou federáciou sa v posledných rokoch vyvíjala veľmi negatívne, pričom v posledných mesiacoch došlo k osobitnému zhoršeniu, pokiaľ ide o nerešpektovanie medzinárodného práva zo strany Ruskej federácie, a najmä o ničím nevyprovokovanú a neodôvodnenú inváziu na Ukrajinu.
- (10) Únia ukladá reštriktívne opatrenia voči Ruskej federácii postupne od júla 2014. Európska rada vo svojich záveroch z 24. februára 2022 uviedla, že nevyprovokovaná a neodôvodnená vojenská agresia Ruska voči Ukrajine predstavuje hrubé porušenie medzinárodného práva a zásad Charty OSN a oslabuje európsku a celosvetovú bezpečnosť a stabilitu.
- (11) Rada naposledy 3. júna 2022 prijala šiesty balík sankcií¹ voči Ruskej federácii za pokračujúcu vojenskú agresiu voči Ukrajine a hlásené zverstvá, ktorých sa dopúšťajú ruské ozbrojené sily na Ukrajine.
- (12) Hoci je Ruská federácia členom Svetovej obchodnej organizácie, Únia je na základe výnimiek, ktoré sa uplatňujú podľa Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie, a najmä článku XXI dohody GATT 1994, oslobodená od povinnosti udeliť výrobkom dovážaným z Ruskej federácie výhody poskytované podobným výrobkom dovážaným z iných krajín (zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod).
- (13) Nebolo by teda vhodné povoliť, aby sa na dovoz z Ruskej federácie vzťahovali nulové clá a zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod, pokiaľ ide o výrobky, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie.
- (14) V posledných rokoch sa zhoršuje aj situácia medzi Úniou a Bieloruskom, pretože režim nerešpektuje medzinárodné právo, základné slobody a ľudské práva. Bielorusko okrem toho od samého začiatku podporuje ruskú vojenskú agresiu voči Ukrajine, okrem iného tým, že Rusku umožňuje odpaľovať balistické rakety z bieloruského územia, umožňuje prepravu ruského vojenského personálu a ťažkých zbraní, tankov a vojenských transportérov, umožňuje ruským vojenským lietadlám lietať na Ukrajinu v bieloruskom vzdušnom priestore, poskytuje čerpacie miesta a skladuje ruské zbrane a vojenské vybavenie v Bielorusku.
- (15) Únia ukladá reštriktívne opatrenia voči Bielorusku postupne od októbra 2020. Rada 2. decembra 2021 prijala piaty balík sankcií za pokračujúce porušovanie ľudských práv a instrumentalizáciu migrantov. Ďalšie balíky sankcií boli prijaté 24. februára, 2. marca, 9. marca a 3. júna 2022 vzhľadom na zapojenie sa Bieloruska do neodôvodnenej a nevyprovokovanej ruskej vojenskej agresie voči Ukrajine. Bielorusko navyše nie je členom Svetovej obchodnej organizácie. Únia preto nie je na

¹ www.sanctionsmap.eu.

základe Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie povinná udeliť výrobkom z Bieloruska zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod. Okrem toho, ako už bolo uvedené, obchodné dohody umožňujú opatrenia odôvodnené na základe uplatniteľných doložiek o výnimkách, najmä na základe bezpečnostných výnimiek.

- (16) Vzhľadom na uvedené skutočnosti je vylúčenie Ruska a Bieloruska z rozsahu pozastavenia všeobecných ciel, ako sa stanovuje v tomto nariadení, primerané a povolené pri uplatňovaní Všeobecných pravidiel týkajúcich sa colných sadzieb podľa prílohy I k nariadeniu (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku, a najmä jej oddielu 1 časti B ods. 1.
- (17) Dovoz vstupov pre dusíkaté hnojivá s pôvodom v Rusku a Bielorusku by preto nemal podliehať pozastaveniu ciel. Dovoz výrobkov, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, z Ruska a Bieloruska by mal naopak naďalej podliehať dovoznému clu, ktorému podliehal predtým,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

1. V prílohe 1 k nariadeniu (EHS) č. 2658/87 sa znenie týkajúce sa číselného znaku KN 2814 10 00 v stĺpci 3 nahrádza takto:

„5,5 (*)

(*) Colná sadzba sa pozastavuje na všeobecnom základe do 31. decembra 2024 s výnimkou Ruska a Bieloruska, v ktorých prípade sa uplatňuje sadzba 5,5 %, podľa nariadenia Rady 2022/XXXX [číslo tohto nariadenia].“

2. V prílohe 1 k nariadeniu (EHS) č. 2658/87 sa znenie týkajúce sa číselných znakov KN 3102 10 10 a 3102 10 90 v stĺpci 3 nahrádza takto:

„6,5 (*)

(*) Colná sadzba sa pozastavuje na všeobecnom základe do 31. decembra 2024 s výnimkou Ruska a Bieloruska, v ktorých prípade sa uplatňuje sadzba 6,5 %, podľa nariadenia Rady 2022/XXXX [číslo tohto nariadenia].“

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa do 31. decembra 2024.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

*Za Radu
predseda/predsedička
[...]*

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

NÁZOV NÁVRHU:

Návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení príloha I k nariadeniu (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku.

ROZPOČTOVÉ RIADKY:

Kapitola a článok: kapitola 12, článok 120

Suma zahrnutá do rozpočtu na rok 2022: 17 912 606 159

FINANČNÝ VPLYV:

- Návrh nemá finančný vplyv
- Návrh nemá finančný vplyv na výdavky, ale má finančný vplyv na príjmy do tradičných vlastných zdrojov, a to z týchto dôvodov:

V roku 2021 dosiahla celková hodnota dovozu pod číselným znakom KN 2814 10 00 sumu 1,3 miliardy EUR. Zmluvná colná sadzba pre tento číselný znak KN je 5,5 %. Väčšina tohto dovozu (68 %) bola oslobodená od cla v dôsledku vykonávania dohôd o voľnom obchode. Ďalších 29 % predstavoval dovoz z Ruska, na ktorý sa nebude vzťahovať zníženie cla. Nevybrané clá sa preto odhadujú na 2,1 milióna EUR (1,3 mld. EUR x 3 % podiel na dovoze x 5,5 %) ročne.

V roku 2021 dosiahla celková hodnota dovozu pod číselnými znakmi KN 3102 10 10 a 3102 10 90 sumu 1,8 miliardy EUR. Zmluvná colná sadzba pre tento číselný znak KN je 6,5 %. Väčšina tohto dovozu (65 %) bola oslobodená od cla v dôsledku vykonávania dohôd o voľnom obchode. Ďalších 24 % predstavoval dovoz z Ruska a Bieloruska, na ktorý sa nebude vzťahovať zníženie cla. Nevybrané clá sa preto odhadujú na 12,9 milióna EUR (1,8 mld. EUR x 11 % podiel na dovoze x 6,5 %) ročne.

Na základe uvedených skutočností sa vplyv na stratu príjmov pre rozpočet EÚ vyplývajúcu z tohto nariadenia odhaduje na 11,25 mil. EUR ročne [(12,9 mil. EUR + 2,1 mil. EUR = hrubá suma 15 mil. EUR vrátane nákladov na výber) x 0,75].

V roku 2022 sa vplyv na stratu príjmov do tradičných vlastných zdrojov pre rozpočet EÚ odhaduje na jednu tretinu uvedenej sumy, t. j. 3,8 milióna EUR.

Strata príjmov plynúcich do tradičných vlastných zdrojov sa vyrovná príspevkami členských štátov do vlastného zdroja založeného na hrubom národnom dôchodku (HND).